

1921-10-23

SENDER

Joakim Skovgaard

RECIPIENT

Magnus Pfannenstill

FACTS

Document type:

Letter

Recipient's location:

Lund

Archive:

Mappe 148 nr. 21

TRANSCRIPTION

Afventer transskription.

1921

Gennemskilt
marmoreret
vælgel

23/10 1921

Le Dampstøt Plannestill. mine tanker o. a.

Når jeg m. a. s. udkastene til apokalypsen i Lunds domkirke, ønsker jeg gerne her til at knytte nogle bemærkninger.

Under arbejdet har jeg stædse tænkt mig den endelige udsmykning udført i mosaik, fordi jeg er overbevist om, at det vil give det skønneste og kraftigste resultat, og fordi jeg gerne vil anvende guld mellem farverne, hvilket næsten er en selvfølge i en mosaikudsmykning, hvorimod jeg er i høj grad utilladelig til at anvende forgyldning i en frescodekoration. Guldstifterne giver en herlig levende og fast virkning, hvorimod forgyldning på puds forekommer mig betydelig barsk.

Den gamle apokalypsen har næppe været smykket med mosaik, men det blev betonet, da opgaven blev mig givet, at det gjaldt ikke om at efterligne noget gammelt, men at forme udsmykningen med hensyntagen både til den gamle kirke og til nutidens menneskers forståelse. Nutidens mennesker er mange slags; jeg har regnet med samme slags, som da jeg dekorerede Viborg kirken; på en gang de klareste seende, i kunstneriske henseende mest kræver, og så det jævne kristenfolk, i det deres behov på væsentlige punkter falder sammen. Det er måske kun de bedste øjne der vil falde der hvor der i rent dekorative henseende bør lades og drages nytte af hos de gamle, medens den indre kristelige fædelse, ligesom den skal fylde, gennemstrømme de gamle former, skal være så ægte, så den jævne kristen og den fineste kristen mødes. Nærmere at forklare dette vil fore for vidt og ind på det ubestemmelige; jeg tror, at Viborgdekorationen i så henseende vil give en klarere forestilling, end ord.

Jeg må dog gøre opmærksom på, at det store træloft er malet efter at jeg havde gjort erfaringer ved udførelsen af frescobillederne, erfaringer der går i retning af, at jeg på visse punkter burde have kaldt mig nærmere til de gamle regler, uden at det jævne kristenliv i billederne i mindste måde derved skulde forringes. Der er steder udenfor det store træloft, steder i frescodekorationen, hvor jeg er ret så vidt i den retning, som jeg mener jeg kunde nå. Alligevel håber jeg i Lunds domkirke at kunne endnu videre. Der stråler et indre billede for mit øje, som jeg længes efter at udføre, men det stråler i mosaik.

At apokalypsen i mosaik, bekymrer ikke at drage med sig, at hele kirken må lægges i mosaik. Fordi apokalypsen er det helligste sted og kan bære en udsmykning af rigere karakter, end det øvrige rum behøver.

Hvad motivet angår, så mener jeg, at kristne jo længere tiden rinder

jo mere grund har de til at se frem mod Herrens genkomst, saa det skulde
 have godt nok; og ligesom Grundtvig i sine vers forveksler motivet, således
 er det ogsaa Billedkunstens opgave at forveksle, afpasse formstillingen til stoffet.
 : Da jorderis og grundvolden bæver;
 af Himmel-badinen opkaldte,
 myskelte fra graven sig hæve
 fortæller Herrens udvalgte:
 om Herrens hænd
 : Engang den bryder gennem sky
 og vinker op fra graven
 vor krop med hjertet mig.

: Kristne! hvilken Morgenrøde,
 Måge mørke timer værd,
 Når vi levende og døde,
 Mødes med vor Høje Rør!

Om de udkast jeg sender, vil et par ord være på sin plads.

Farveholdningen : no. 1) Stammer fra en lille mosaik af et i Kirken
 St. Costance udenfor Roms mure, som tiltalte mig meget. Her sty-
 ble glorie er taget herfra, og jeg fandt, at foruden den smukke virkning
 af dette blå midtpunkt med den indre gule ring, passede det godt
 at det er de ovennævnte farver. Blå glorie er : det hele ikke spidse i gamle
 mosaikker. Jeg har imidlertid ikke givet guldvirkingen i Kristi dragt
 imod den hvide bund, fordi jeg ikke vilde ødelægge den maleriske virkning
 som den var med blot alisfarve, og som i visse måder ^{udtrykker} min tanke godt,
 og tillige minder om den næsten antikke virkning i den gamle, dog ikke apost. St. Petrus kirke
 Jeg blev imidlertid bange for, at den hvide bund, som fortæller sig i grønlige
 farver udøfter, vilde falde for meget sammen med farven i Kirkens sand-
 sten, og gik derfor over til mørkeblå bund udenfor mandelglorien.
 No. 2), her prøvede jeg virkelig guldvirking. Forholdene i figuren
 størrelse, og placeringen ændrede jeg ogsaa, for at få Billedforstillingen
 fri af den omgivende ^{Sandstens} tone, men denne forandring er jeg ikke så glad med,
 ligesom jeg heller ikke holder af den blå bund, ~~hvis~~ ^{hvis} det dog måske kan
 skyldes den kedelige virkning af alisfarven, der ikke måler sig med den klare
 froscofarve, endog med mosaik. I det hele må prøver på selve stedet afgøre
 hvad der endeligt bør vælges.

Derefter forsøgte jeg hvid guldbund no. 3) og finder, at det har sine
 fordele, en enkel, stensluden farvevirkning, som stærkt sig smukt fra
 sandstenen. I den dunkle kirke vil guldstifterne formodlig alligevel
 lyse. Farvevalget er (nærmest fra apsis i St. Vitale i Ravenna, hvor
 Kristi ligededs er kledd i dybt purpur dragt og med en ligende glorie
 om hovedet.

Hertil er jeg kommet i min forsig; det er min overbevisning, at anten
 må prøves i selve kirken, hvor belysningsforhold, stof (sandsten) og afstande,

størrelses er de virkelige. Der kan blive meget at prøve og andre endene, men
det vil nærmest være at øde tid og kræfter, nu at arbejde videre i dette indhold.

Enten det underlige arbejde skal udføres i det ene eller det andet materielle
mågen arbejdsstigningene udføres ved stuet, det er den eneste måde, hvor
man her med en kvadrering (best. flade) at gøre.

S. 9. bogen koster 10

(Så vel som dyktfarvede vinduer)

Indesitet Winkler har meddelt mig, at ^{absolut} opbevarelsen har været, og jeg
tror ~~kan~~ ^{er} ret i, at den bør omrøres inden udsmykningen. Men ~~jeg~~ ^{ingen}
fagmand på dette område. (Det vil som lystferde vindst)
(Kan i det 1.)

Arbejdstiden mente ~~det~~ kunde nå sig i løbet af denne vinter, hvis arbejdet kunde begyndes snart. Jeg selv har tænkt mig, at det vil være ^{smule} for sent, om mit arbejde begyndtes til våren 1922 så prøvde maleriet måske kunde bære for sent i løbet af sommeren, og det endelige arbejde kunde begyndes om våren 1923, netop 800 år efter at hovedaltret indviede af erkebiskop Asker. Jeg tænker mig arbejdet som et ommerarbejde, ligesom det var i Viborg. Der er forberedelse at gøre hjemme om vinteren. Det vilde derfor have ^{et tillæg af det, jeg må gøre mig af.} sin betydning, om prøverne kunde begyndes ~~for~~ ^{for} kommande år, enhver forsinkelse har noget at sige i min alder, jeg har ikke længere lust for mig, og kun kræfter at tabe, alt som tiden går. Jeg beder derfor om en frelse af ordene for den indest.

Den i en af Kasserne
Vedlagte ~~modetypke~~ ^{modetypke} er udført som første arbejde af en elev af efter hendes egen komposition.
(Modetypke) jeg har lært det til at sende med, for at vias stoffets alle rige karaktere
i nogen måde

⊗ men jz. inderde glæmte at fortælle en riss til: telen, forst de enkelte af de gamle mønstre der, inden de eventuelt begyndes i hund, ^{og ~~der~~ kan jz. et bræm mere tid, en vi begynder,} _{at man end og andet}

Kreis arbeidet overdraget mig, bder p om at fa hvalving no. 1. tilbagekommet,
samt den Lente modarkyore, til Stotte og forarbejdelse.

Rosenberg 23-10-1921

Rosen v. angst 23-10-1921

150

vedlagt to fotografier af de lysoberende engle: Viborg Korset

De omvæde meget ringet, men det var ~~den~~ ganske ander, dets begreb
i at bruge det unge kunstner, som ønskede at lære af det bedste. Det blev nu
til, og udtog de der pænde, og måtte så lade de gløbe stige til 10 K, og
lille højer til slut, men det var endda meget beskedet. Binde de om
kan i vandskeft give, så må vi lægge en del til for at kunne lade os
men det er vi, vi afskeft at vide, at hvis vi kan gøre det, så
men hvis det går galt, går det ud over os, for så meget heller, vi kunne arbejde
at tænke på pæne i de første, at vi går i pligt og får høre i fortid, og
prisen, så må vi i den ang om vi skal betale det i den Børnethøj,
skal vi tage dette i betragt vi.